

Klimavennlig areal- og transportplanlegging

Klimasamling for kommunene i Troms og Finnmark 2. desember

Christina Kinck

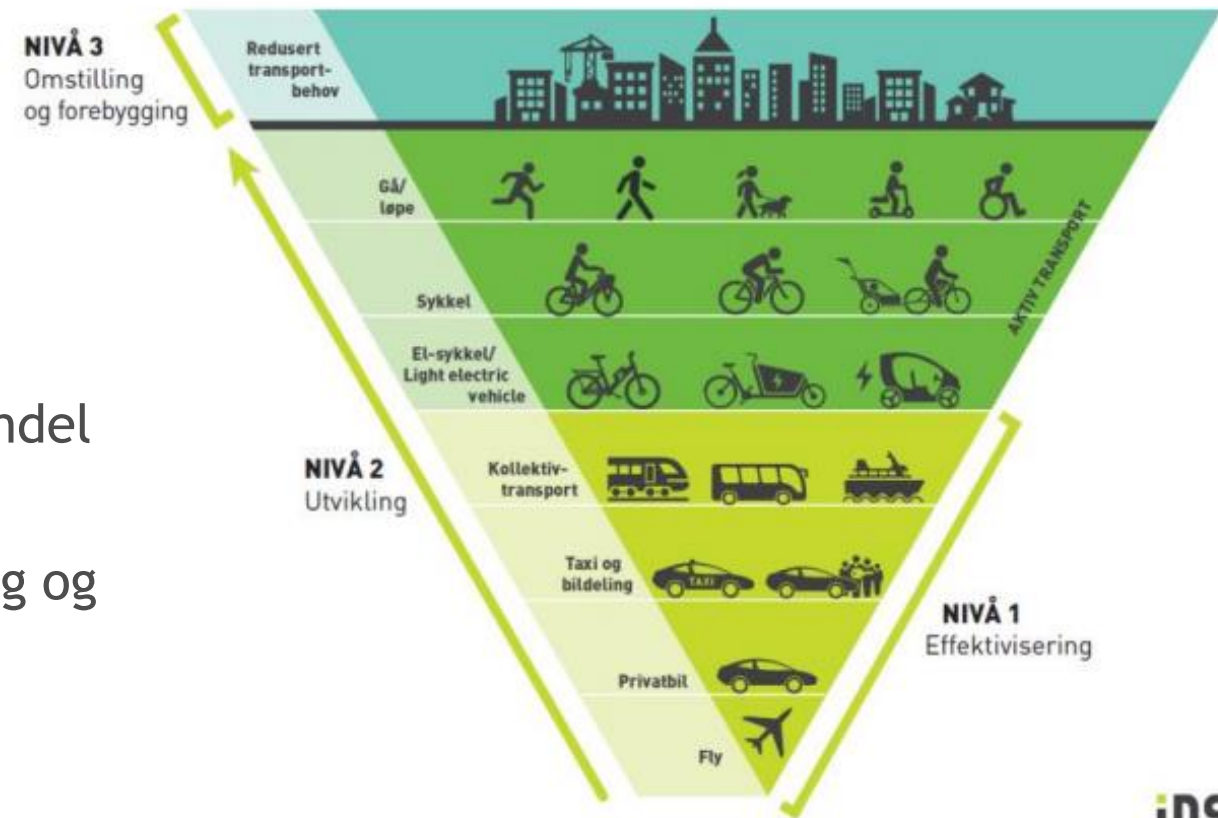
seniorrådgiver, seksjon for klimatilpasning og lokale klimatiltak

Klimavennlig areal- og transportplanlegging

Det innebærer blant annet å:

- ta vare på karbonrike arealer
- redusere transportbehovet
- legge til rette for at en økt andel av reisene gjøres utslippsfritt
- redusere utslipp fra etablering og bruk av bygg og infrastruktur

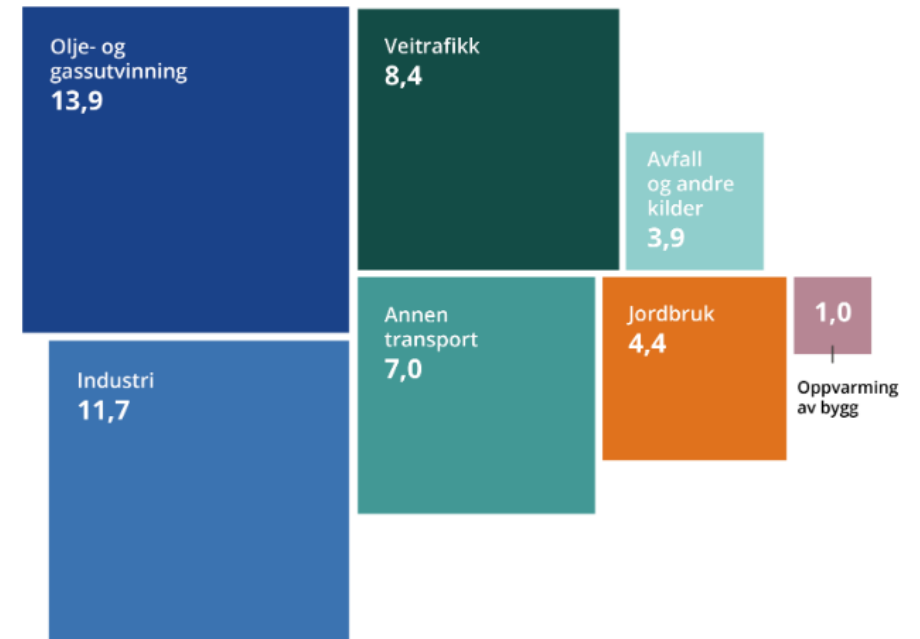

Hvorfor?

- Transport er den største kilden til klimagassutslipp i Norge.
- Store årlige utslipp fra arealbruksendringer (særlig avskoging).
  - Troms og Finnmark: Netto opptak av 946 434 tonn CO₂-ekvivalenter i 2015
- Klimagassutslipp fra bygging av bygg og infrastruktur er også en stor del av utslippene.

Norges totale klimagassutslipp i 2019
50,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter

Kilde: Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå 2020 / Miljøstatus.no

Figuren viser de totale klimagassutslippene i Norge i 2019, fordelt på ulike sektorer. Tallene er foreløpige 2019-tall fra det norske klimagassregnskapet. | Kilde: Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå 2020/Miljøstatus.no

Tiltak for å redusere klimagassutslipp fra transport

- Redusere det totale transportbehovet
- Overgang til transportformer med lavere utslipp
- Legge til rette for infrastruktur som gir mindre utslipp
- Redusere klimagassutslippene fra bygging, drift og vedlikehold av infrastrukturen

Eksempel – Seljord kommune

KONKRETE LØYSNINGAR:

ENDRING I AREALBRUK

Ved å hogge skog for å byggje bustader, vegar og andre utbyggingsføre mål blir arealbruken endra frå å ta opp klimagassar, til å sleppe ut.

KLIMAGASSUTSLEPP

Arealbruksendring frå skog/utmark til utbygging fører til klimagassutslepp.

Fritidsbustad og nye bustadområde fører til auka klimagassutslepp, både gjennom tiltak, bruk og transport.

Bil vil truleg fortsatt vere hovudtransportmiddel for reiser til/frå bustadområde og nye bustader/fritidsbustader i LNF spreidd.

STØRSTE TILTAK

Det største tiltaket er gjort i samband med avklaringar rundt arealbruken. Ein arealbruk som ikkje medfører noko hogging av skog eller transport er likevel ikkje mogleg å oppnå.

Plankartet har avgrensa ytterkanten av LNF-spreidd-området frå veg til maks 200 meter.

- Føresegnene set krav om at det ikkje skal byggast på myr.
- Fleire ubygde arealføremål og gamle reguleringsplanar som er uheldige med tanke på klima (utbygging på myr m.m.) er tatt ut av arealplanen.
- I sum er det totale arealet som blir opna for utbygging redusert med ca. 3800 daa.

Hva krever staten, og hva kan vi bidra med?

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

- Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.
- Planleggingen skal bidra til å styrke sykkel og gange som transportform.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

- Kommunene (og fk) skal i sin overordnede planlegging innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser, der det også tas hensyn til effektiv ressursbruk for samfunnet.
- Inkludere tiltak mot avskoging, økt opptak av CO₂ i skog og andre landarealer, og sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging.
- Planer bør omfatte sammenhengen mellom klima- og energiplanlegging og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Nasjonale forventninger

- Reduksjon av klimagassutslippene gjennom planlegging og lokalisering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester.
- Fylkeskommunene og kommunene vektlegger arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser, inkludert utslipp fra arealbruksendringer, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging.
- Potensialet for fortetting og transformasjon utnyttes før nye utbyggingsområder tas i bruk.

Hvordan kan vi hjelpe dere?

- Klimasats-midler
- [Gode eksempler](#)
- [Veiledning på nett](#)
- [Beregne utslipp fra arealbruksendringer](#)
- [Webinar](#)
- Andre forslag?

Q Søk etter klimasatsprosjekter

Type tiltak: Velg
Fylke: Velg
År: Velg

Framhevede prosjekter Gjennomførte prosjekter

Arealplanlegging X Transportplanlegging X

188 prosjekter [Last ned i Excel](#)

Prosjektnavn	Søker	Tiltakstype	Tilskudd	År	Framhevet
Mobilitet og klimaklok arealutvikling	Indre Østfold kommune	Transportplanlegging, Arealplanlegging	1 275 000	2020	
Infrastrukturprosjektet	Vestland fylkeskommune	Arealplanlegging, Energistasjon, Transportplanlegging	250 000	2020	
Klimavennlig tettsteds- og destinasjonsutvikling	Innlandet fylkeskommune	Arealplanlegging, Transportplanlegging	1 368 000	2020	

Hva kan dere gjøre?

Hva kan kommunen gjøre?

- Innarbeide viktige føringer i overordnede planer.
- Fortetting i eksisterende bebyggelse og langs kollektivakser.
- Høy arealutnyttelse i nye utbyggingsområder.
- Samlokalisere funksjoner som boliger, arbeidsplasser, barnehager og andre servicefunksjoner for å redusere transportbehovet.
- Ikke bygge ned karbonrike arealer.
- Etablere eller utbedre gang- og sykkelveier.
- Øke tilgjengelighet til holdeplasser for gående og syklende.
- Lokalisere virksomheter for godstransport med god tilgang til jernbane, havn eller hovedvegnett.

I plansaker kan kommunen vurdere...

- Følger planen SPR-BATP, SPR for klima og (der det er aktuelt) nullvekstmålet?
- Bidrar planen til reduksjon av klimagassutslipp og økt miljøvennlig energiomlegging?
- Beregne utslipp fra arealbruksendringer?
- Vise sammenhengen mellom klima- og energiplanlegging og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

